

OBSAH

B. Brecht, Bojovníkům v koncentračních táborech	5
Předmluva k českému vydání	7
Poznámka k druhému českému vydání	10
Úvod	11
1. KAPITOLA — ZALOŽENÍ A ROZVOJ KONCENTRAČNÍHO TÁBORA BUCHENWALD	17
Šlechetný budiž člověk, milosrdný a dobrý...	19
„Právní“ základy „ochranné vazby“	24
Nařízení říšského presidenta na ochranu národa a státu z 28. února 1933	24
Ochranná vazba (ustanovení)	26
Himmler o koncentračních táborech	28
Výnos „Noc a mlha“	30
Nařízení ze 4. prosince 1941 o provádění trestního práva vůči Polákům a ži- dům v začleněných východních územích	34
Zpráva říšského ministra spravedlnosti Thieracka o rozmluvě s Himmlerem dne 18. září 1942	34
<i>Založení a období výstavby</i>	35
Výstavba tábora (G. Harig)	44
Období výstavby (P. Woitkowski)	46
<i>Táborová zařízení</i>	49
Vězeňský tábor (G. Harig)	49
Obvod SS (G. Harig)	55
Sokolinec (L. Reitter)	56
Vězeňská samospráva	58
Struktura esesáckého vedení tábora	59
Zbraně SS jako strážní mužstvo (A. Harbaum)	62
<i>Statistika hrůzy</i>	63
Rozvoj koncentračního tábora Buchenwald v letech 1937—1945 v číslech	63
Mrtví v Buchenwaldu	89
<i>Co se vědělo o Buchenwaldu</i>	92
Hromadní vrazi řadí v Buchenwaldu (P. Tønning)	92
Exkurze v Buchenwaldu	93
Thomas Mann o německé vině	95

2. KAPITOLA — ŽIVOT A SMRT V BUCHENWALDU	97
Úvodem	99
„Životní“ podmínky v Buchenwaldu	101
Cesta do koncentračního tábora (W. Poller)	101
Zpráva o postupu při dezinfekci (Müller)	103
Materiál ke zprávě o všeobecné hygieně v táboře	105
SS tyje ze zásobování vězňů (E. Voigt)	106
Ukradené prase (J. Schaffer)	106
Zpráva o malém táboře v zimě 1939—1940 (F. Rausch)	107
Korupce SS (C. Gärtig)	109
<i>Tresty a teror</i>	111
Denní rozvrh	111
Sčítací apely v koncentračním táboře Buchenwald (M. Mayr)	112
Kontroly bloků (G. Herzog)	113
Tresty v koncentračním táboře Buchenwald	114
Život v bunkru (J. Bartl)	118
Zločiny Ilsy Kochové	127
„Věšení na strom“ (W. Apel)	128
Šikany SS	128
Žena ubitá k smrti (K. Friedrich)	129
Esesáctí vrazi zesměšňují své oběti	130
<i>Osudy skupin</i>	130
Zneuctění ženy (W. Wiermann)	130
Děti v koncentračním táboře	131
Příjezd židovských vězňů (M. Rölz)	132
Postavení židovských vězňů v Buchenwaldu (E. Carlebach)	134
Čeští židé v Buchenwaldu (F. Priester, F. Klimeš)	140
Akce proti holandským židům (G. Herzog)	150
Poláci ve zvláštním táboře Buchenwaldu (B. Szeja, T. Miklasinski)	152
Vzpomínka na sonderkommando (R. Blank)	155
Trestní rota a kompanie K (M. Papst)	160
První sovětští váleční zajatci v koncentračním táboře Buchenwald (N. Kjung)	163
<i>Nemocniční revír</i>	165
Historie vězeňského lazaretu (E. Busse)	165
Zpráva o zdravotním stavu v táboře Buchenwald	167
Blok smrti (L. Gymnich)	171
Písařem na revíru (J. Bartl)	172
Stav výživy	178
Zubní ambulance (A. Liske)	182
Zpráva o ošetřování zubů	183
<i>Medicínské „experimenty“</i>	185
Zpráva o patologickém oddělení (G. Wegerer)	185
Stínítka na lampy zhotovovaná z lidské kůže	188

Deník oddělení pro výzkum skvrnitého tyfu	190
Prohlášení lékaře SS (W. Hoven)	190
Výpověď kápa (A. Dietzsch)	193
Výpovědi očitého svědka	194
Zpráva jednoho, který vše přežil (J. A. van Leewarden)	197
Z deníku pokusné stanice	198
Lékařův písař vypovídá (E. Kogon)	205
<i>Organizovaná vražda</i>	210
13. květen 1938 — černý den v táboře (B. Apitz)	210
Zpráva o zavraždění vězňů koncentračního tábora Waltra Krämra a Karla Peixe (H. Böhle)	213
K zavraždění Waltra Krämra a Karla Peixe (O. Storch)	214
Z místopřísežného prohlášení obžalovaného dr. Hovena, bývalého táborového lékaře v koncentračním táboře Buchenwald	216
Výpověď bývalého soudce SS dr. Morgena o svévolných vražedných činech velitele tábora Kocha	221
Zpráva o zavraždění francouzských, anglických, kanadských a belgických kamarádů (O. Storch)	222
Zápisy v revírní knize mrtvých (P. Gabriel)	223
Směrnice ze 6. června 1941 pro zacházení s politickými komisaři	227
Každou minutu mrtvola! (L. Rusch)	230
Počet zavražděných v koňské stáji (A. Walther)	231
Příchod transportů (A. Bunzol)	232
Jako nosič mrtvol v Buchenwaldu (L. Scheinbrunn)	233
Krematorium (Z. Fuchs)	234
Spalování mrtvol na běžícím pásu (E. Haase)	235
Zpráva důstojníka SS Helbiga o jeho činnosti vedoucího buchenwaldského krematoria	236
Zavraždění Ernsta Thälmana dne 18. 8. 1944 v Buchenwaldu	237
Lživá zpráva nacistů o smrti Ernsta Thälmana	240
Zpráva o smrti Rudolfa Breitscheida při leteckém útoku na Buchenwald dne 24. 8. 1944 (S. Rosploch)	241
Nálet (B. Kozelka)	242
3. KAPITOLA — NEVOLNICTVÍ V KONCENTRAČNÍM TÁBOŘE	247
Úvodem	249
<i>Pracovní komanda</i>	252
Práce v koncentračním táboře Buchenwald	252
Zážitky v pracovních komandech SS (O. Mühlner)	255
V kamenolomu	256
V trestním oddíle a v kamenolomu (J. Bartl)	258
Úmrtní oznámení	262
V povoznické koloně	262
Vzpomínky na komando drvoštěpů (O. Hofmann)	264
Zpráva o prádelně (B. Feilen)	265

Místa, kde pracovali vězňové vně tábora pro podniky SS, na výstavbě silnic a ve zbrojních závodech	267
Pracovní komanda koncentračního tábora Buchenwald	268
Účast firmy Siemens na zřízení krematoria a dalších zařízení v koncentračním táboře Buchenwald	269
Nasazení buchenwaldských vězňů do válečné výroby v Siemensově koncernu	276
<i>Venkovská komanda</i>	277
Zpráva o komandu „pracovní statistika“ v koncentračním táboře Buchenwald (H. Weidlich)	277
Místopřísežné prohlášení bývalého vedoucího Hlavního úřadu hospodářské správy SS obergruppenführera Pohla	283
Místopřísežné prohlášení bývalého hauptsturmführera Alberta Schwartze	285
Venkovské komando Hasag, Altenburg (J. Kindinger)	288
Zpráva o práci vězňů v draselných dolech Springen u lázní Salzungen (J. Arturjanz)	289
V draselné šachtě Springen (E. Hess)	292
Nasazení vězeňkyň koncentračního tábora u firmy Krupp v Essenu	293
Ve venkovském komandu Kassel (J. Peschke)	296
Pod kosou Hitlerovy smrti (B. Brennecke)	298
Jako svobodný dělník v koncentračním táboře (F. Schmidt)	300
Zážitky ve venkovském komandu Dora (L. Leinweber)	301
Organizovaná sabotáž v Doře (J. Češpiva)	302
Z aktů procesu (O. Büchler, T. Webers)	306
Tajemství tunelu Dora (A. Cabała)	308
Poslední cesta (S. Felix)	310
Zpráva o exhumaci mrtvol vězňů zavražděných při evakuačních pochodech v Dolle a okolí	312
Místopřísežné prohlášení bývalého lékaře SS MUDr. Oskara Schulera	313
Venkovské komando Ohrdruf (R. Baumann)	315
Likvidační komando S III	316
Zážitky z koncentračního tábora Römhild (J. Zurek)	319
Ze zprávy posádkového lékaře Hovena o služební cestě 19. 3. 1943	321
Vězeňská práce v Junkersových leteckých závodech Schönebeck nad Labem (L. Kröber)	322
Zážitky z pobočného tábora Wieda (G. Pieper)	325
Venkovská komanda koncentračního tábora Buchenwald	326
4. KAPITOLA — ANTIFAŠISTICKÝ ODBOJ	335
Úvodem	337
<i>K dějinám organizace Komunistické strany Německa v koncentračním táboře Buchenwald</i>	340
<i>Českoslovenští komunisté v Buchenwaldu (K. Innemann)</i>	352
<i>Vzájemná pomoc</i>	365
Sociální pomoc v táboře (J. Tesla)	365

„Achtzehn“ (R. Siewert)	368
SS hledá donášeče (A. Ullrich)	369
Hmotná podpora (W. Eberhardt)	370
Práce nejstaršího bloku v roce 1944 (W. Sonntag)	371
Můj poměr k sovětským kamarádům (W. Eberhardt)	372
Podíl nejstarších tábora na odboji (K. Pankow)	373
<i>Ilegální práce v komandech</i>	376
Příspěvek pracovní statistiky k ilegální práci (H. Weidlich)	376
Podpora ilegální činnosti jinými komandy	381
Organizace kontrolovala samosprávu (M. Moulis)	386
Úloha českých tlumočnicků na politickém oddělení (D. Polanský)	388
Prověřování nováčků (W. Wolf)	395
<i>Revír — středisko odboje</i>	395
Ilegální stavba baráků (W. Poller)	395
Jak jsme opatrovali léčiva (W. Poller)	397
Ilegální výroba pro revír (H. Gronau)	398
Revír norských studentů (E. Fein)	398
Úleva (Schonungskommando) (P. Cool)	399
Záchrana před smrtí (E. Busse)	401
O českých lékařích ve vězeňské nemocnici koncentračního tábora Buchenwald (M. Matoušek)	403
Záchrana z transportu smrti (L. Gymnich)	405
Výměna jmen s mrtvými (H. Sokolak)	406
Záchrana sovětských vězňů na revíru	406
<i>Sabotáže ve zbrojním průmyslu</i>	408
Škodováci v závodech Gustloff (J. Ullrich)	409
Rozbití cenného stroje (H. Gronau)	412
Práce v zámečnictví DAW	412
Sabotáž vězňů v buchenwaldských závodech Gustloff (H. Gross)	414
Ostraváci v Buchenwaldu (R. Kychler)	415
Sabotáž ve Středoněmecké stavební společnosti	419
<i>Boj proti udavačům</i>	420
Donášeč Greuls (A. Ullrich)	420
Nejstarší tábora Wolff — pomocník SS	421
<i>Informace, diskuse a slavnosti v táboře</i>	423
Zpráva o antifašistických informacích v táboře Buchenwald	423
Pozorování SS (A. Ullrich)	426
Diskuse o světovém názoru (W. Wolf)	427
Leninova díla v táboře (E. Hausmann)	428
Májová oslava (F. Müller)	429
Tryzna za E. Thälmana v Buchenwaldu (R. Sievert)	430
Tryzna za Alberta Kaysra (H. Sandberg)	431
Zatýkání v říjnu a listopadu 1944 (E. Reschke)	432

<i>SS formace Dirlwanger</i>	434
Esesácký útvar Dirlwanger (W. Bartel)	436
<i>Péče o děti</i>	438
Polští chlapci v Buchenwaldu (R. Sievert)	438
Komando zednických učňů (E. Fein)	440
Škola ilegality (N. Kjung)	442
Ukrytí dítěte (H. Bausch)	443
Záchrana dětí před evakuačním transportem (L. Wolf)	444
<i>Spojení navenek</i>	446
<i>Odboj ve venkovských komandech</i>	447
Činnost ilegální organizace ve venkovských komandech koncentračního tábora Buchenwald (K. Köhler)	447
Venkovské komando Arolsen (W. Apel)	449
Těžba drasla u Dorndorfu (J. Arturjanz)	449
U Eisenachu	450
Závody Gustloff, Výmar (A. Stötzel)	450
<i>Ilegální Mezinárodní táborový výbor a výbory jednotlivých národností</i>	453
V jednotě tkví naše síla (W. Bartel)	453
Zpráva rakouského výboru o koncentračním táboře Buchenwald (O. Horn, K. Gardner)	456
Organizace a činnost Čs. národního výboru (E. Hršel)	460
Kde byly položeny základy česko-německého přátelství (A. Neuman)	464
Vítězství správné cesty (V. Beran)	466
Náš poměr k německým kamarádům	469
Mladí Češi v Buchenwaldu (M. Moulis)	470
Poláci v Buchenwaldu (H. Sokolak)	472
Tábor neposkytne SS katy (E. Reschke)	474
Zpráva nizozemského výboru o ilegálních přípravách mezinárodní antifašistické spolupráce v táboře Buchenwald	475
Přijetí prvních sovětských válečných zajatců (K. Leonhardt)	476
Naše další pomoc prvním sovětským válečným zajatcům (E. Voigt)	479
Pomoc sovětským ženám (S. Rosploch)	480
Práce ilegálního sovětského ústředí (S. Baklanov, N. Kjung)	481
Ilegální časopis (N. Kjung)	485
Jednota (N. Simakov)	486
Zpráva o situaci a boji francouzských vězňů v koncentračním táboře Buchenwald	499
Prohlášení Marcela Paula, člena Mezinárodního táborového výboru, k rozdělení balíčků Červeného kříže	502
Belgický kolektiv (H. Glineur)	502
Přehled činnosti italské skupiny v Buchenwaldu (R. Bertolini)	504
Italská solidarita (P. Pecorari)	506
Jugoslávci v koncentračním táboře Buchenwald	507

5. KAPITOLA — UMĚNÍ A LITERATURA V ANTIFAŠISTICKÉM BOJI	515
Úvodem	517
Umění v koncentračním táboře Buchenwald	520
Knihovna a knihy v lágru (E. Hršel)	521
Ilegální kulturní pořady (O. Halle)	525
Hudba nás posilovala (A. Waisar)	526
12. program pro koncerty ve dnech 25. prosince 1943, 1. a 2. ledna 1944	534
18. koncert táborové kapely v kinohale	534
Program 21. koncertu táborového orchestru	535
Koncert sovětských kamarádů (V. Chejfec)	536
Buchenwaldská píseň (S. Heymann)	537
Text buchenwaldské písně	538
Rytmus za dráty (M. Hejtmár)	541
Táborové šachové olympiády (D. Polanský)	543
6. KAPITOLA — ILEGÁLNÍ VOJENSKÁ ORGANIZACE A POSLEDNÍ DNY BUCHENWALDU	547
Úvodem	549
Zpráva vedení ilegální vojenské organizace (H. Kuhn)	552
Táborová ochrana (K. Keim)	563
V táborové ochraně (A. Hahn)	567
„Táborový požární sbor k bráně!“ (H. Mühler)	569
Požární stráž v Buchenwaldu	573
Zpráva o úkolech a činnosti sanitního oddílu (E. Dlabaja)	574
Jak se opatřovaly zbraně pro tábor	575
Je „zajištěn“ esesácký lehký kulomet (Helmut)	579
Výroba vržných zbraní	580
Tak se zkoušely zbraně (S. Baklanov)	580
Výroba zápalných lahví jako pomocného bojového prostředku (Helmut)	582
Výroba bodných a sečných zbraní (H. Gronau)	583
Talířová mina je připravena k výbuchu (O. Roth)	583
Stavba ilegální vysílačky (T. Witek)	584
Anténa ilegální vysílačky (E. Bauer)	587
Rozdělené úlohy (J. Jonáš)	587
Další přípravy na ozbrojenou akci (A. Ullrich)	589
Stálá kontrola síly a výzbroje SS (O. Roth)	591
Pátrání po signalizačním zařízení (O. Roth)	592
Česká revoluční vojenská organizace v koncentračním táboře Buchenwald (J. Hösch)	593
Vytvoření ilegálních bojových skupin sovětských vězňů (S. Baklanov, N. Kjung)	603
Jak se podíleli Italové na tajné organizaci (R. Bertolini, F. Zidar)	607
Postup amerických jednotek (G. S. Patton)	610
Poslední dny Buchenwaldu	612
Buchenwaldský vlak smrti	615

Dva čeští uprchlíci vyprávějí o evakuačním transportu (J. Stern, J. Magnusek)	617
Evakuace sovětských válečných zajatců (N. Kjung)	619
Osvobození tábora Buchenwald (B. Kautsky)	621
Listina čtyřiceti šesti	622
Nežil bych už, kdyby nás bylo kamarádství nestmelilo (H. Neumeister)	623
Úkryty 46 (A. Ott)	624
Volání o pomoc (T. Witek)	625
11. duben (G. Lehmann)	626
Ozbrojená akce a zabezpečení tábora	629
7. KAPITOLA — PO OSVOBOZENÍ VLASTNÍ SILOU	631
Boj pokračuje	633
Osazenstvo Buchenwaldu po osvobození	636
První nařízení po osvobození	636
Táborová zpráva č. 1. Buchenwald 11. dubna 1945	637
Zpráva o činnosti Mezinárodního táborového výboru	638
Provolání táborového výboru u příležitosti prvního svobodného apelu obyvatel Buchenwaldu — přečetl Hans Eiden	640
První rozkaz amerického velitele	641
Vývěska na všech blocích	641
Pamětní leták pro návštěvníky Buchenwaldu	643
40 lidí denně umírá v osvobozeném táboře Buchenwald (G. Fyfe)	644
Zpráva o schůzi komise pro přípravu tryzny na apelplatzu ve čtvrtek 19. dubna 1945 v 8 hod. večer	645
Projev a přísaha ve francouzštině, ruštině, polštině, angličtině a němčině na smuteční tryzně tábora Buchenwald 19. dubna 1945	646
Nejbližší úkoly lidové fronty	648
Májová slavnost 1945 v bývalém koncentračním táboře Buchenwald (W. Bartel)	649
Program pořadů 1. května 1945	651
Buchenwald a Výmar	651
Zápis o posledním zasedání táborového výboru 2. května 1945	653
Okupačním oddílům Rudé armády pro tábor Buchenwald	658
Buchenwaldskému táborovému výboru	659
Rozloučení francouzských kamarádů	659
Projev belgického kamaráda Glineura v místním rozhlase při odchodu z tábora Buchenwald 19. dubna 1945	660
Lucemburští kamarádi zdraví na rozloučenou všechny obyvatele Buchenwaldu	661
Rozloučení holandských kamarádů s Buchenwaldem	661
Rozloučení Rakušanů	662
Rozloučení jugoslávských antifašistů s Buchenwaldem	664
Časový přehled historie koncentračního tábora Buchenwald	665
Bibliografie	675
Rejstřík	691